

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՈՐՈՇՈՒՄ

30 օգոստոսի 2024 թվականի թիվ 86-Ա

ք. Երևան

«ՇԱՆԹ» ՍՊ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺ ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ **Հանձնաժողով**), ուսումնասիրելով 2024 թվականի օգոստոսի 09-ին իր նախաձեռնությամբ հարուցված թիվ 35 վարչական վարույթի նյութերը, **պարզեց**.

Հանձնաժողովը «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքով (այսուհետ նաև՝ **Օրենք**) վերապահված իր վերահսկողական գործառույթներն իրականացնելիս տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցող «ՇԱՆԹ» ՍՊ ընկերության (այսուհետ նաև՝ **Հեռարձակող**) գործունեության մշտադիտարկման արդյունքում արձանագրել է Հեռարձակողի «ՇԱՆԹ» տեսալսողական ծրագրի կողմից **Օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասի** դրույթի պահանջի խախտման փաստ:

Հանձնաժողովը, ղեկավարվելով «**Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին**» **օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ) կետով**, 2024 թվականի օգոստոսի 09-ին Հեռարձակողի նկատմամբ հարուցել է վարչական վարույթ՝ հիմք ընդունելով Հանձնաժողովի կողմից Հեռարձակողի գործունեության մշտադիտարկման արդյունքների հիման վրա 2024 թվականի օգոստոսի 09-ին կազմված մշտադիտարկման իրականացման և արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը, որն **Օրենքի 42-րդ հոդվածի 18-րդ մասի** համաձայն՝ հիմք է հանդիսանում վարչական վարույթ հարուցելու համար, իսկ հարուցված վարչական վարույթի շրջանակներում ծառայում է որպես վարչական վարույթի ապացույց:

Ըստ կազմված արձանագրության՝ Հեռարձակողի «ՇԱՆԹ» տեսալսողական ծրագրի 2024 թվականի օգոստոսի 2-ից 6-ն ընկած ժամանակահատվածում հեռարձակված

«Անձանոթը» հեռուստասերիալը պարունակել է ծխելու տեսարաններ, որոնք սակայն չեն ուղեկցվել «**Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը**» գրառմամբ:

Հանձնաժողովը 2024 թվականի օգոստոսի 09-ին հարուցված վարչական վարույթի մասին ծանուցել է Հեռարձակողին և հայտնել, որ այս հարցի վերաբերյալ կարող է ներկայացնել իր պարզաբանումները և բացատրությունները:

Հարուցված վարչական վարույթի ընթացքում Հեռարձակողը 2024 թվականի օգոստոսի 13-ին Հանձնաժողով ներկայացրած իր պարզաբանման մեջ հայտնել է հետևյալը.

«(...) [Հայտնում եմ, որ մշտադիտարկման արձանագրության մեջ նշված խախտումներն այն մասին, որ «Անձանոթը» հեռուստասերիալը պարունակել է ծխելու տեսարաններ «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 57-րդ հոդվածի 24-րդ մասի պահանջների խախտմամբ, տեղի է ունեցել հեռարձակող համակարգչի (տիտրավալկա) խափանված լինելու պատճառով, ուստի նշված օրերին չենք կարողացել պատշաճ հեռարձակել «Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը» գրառումը, որի կապակցությամբ հայցում ենք Ձեր ներողամտությունը և հայտնում պատրաստակամություն այսուհետ լինել ավելի հետևողական «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի պահանջների պահպանմանը»:

Հանձնաժողովի հիմնավորումները (պատճառաբանությունը) և եզրահանգումը.

Վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննության, ձեռք բերված ապացույցների ուսումնասիրության և գնահատման արդյունքում Հանձնաժողովն ամրագրում է հետևյալը.

Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 14-րդ կետի համաձայն՝ Հանձնաժողովը իրականացնում է Հեռարձակողների և օպերատորների գործունեության մշտադիտարկում:

Օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Հեռարձակողների գործունեության մշտադիտարկումն իրականացվում է ուղղակի դիտարկման, իսկ օպերատորի դեպքում՝ նաև տեղում դիտարկում իրականացնելու միջոցով, իսկ նույն հոդվածի 8-րդ և 9-րդ մասերը սահմանում են՝

«8.Մշտադիտարկման արդյունքներով կարգավորող պետական մարմնի ներկայացուցիչը մշտադիտարկման արդյունքների վերաբերյալ կազմում է արձանագրություն:

9.Մշտադիտարկման արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության մեջ նշվում են մշտադիտարկման արդյունքների համառոտ շարադրանքը, ինչպես նաև վարչական վարույթ հարուցելու կամ հարուցված վարչական վարույթի համար էական նշանակություն ունեցող բոլոր փաստական հանգամանքները, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:»:

Օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասը սահմանում է.

«Ծխելու տեսարաններ պարունակող տեսալսողական հաղորդումը՝ դրա մեկնարկին, տեսանելի չափով, հինգ վայրկյան տևողությամբ պետք է ուղեկցվի «Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը» գրառմամբ:»:

«Ծխախոտային արտադրատեսակների և դրանց փոխարինիչների օգտագործման հետևանքով առողջությանը հասցվող վնասի նվազեցման և կանխարգելման մասին» օրենքի 7-րդ հոդվածի 6-րդ մասը սահմանում է.

«Ծխախոտային արտադրատեսակների կամ դրանց պատկանելիքների կամ ծխախոտային արտադրատեսակների փոխարինիչների կամ ծխախոտային արտադրատեսակների նմանակների տեսապատկերումը կամ ձայնային պատկերումը տեսաձայնային ստեղծագործություններում (հեռուստատեսային ֆիլմեր, տեսաֆիլմեր՝ հեռուստատեսության, ռադիոյի կամ ինտերնետի միջոցով հեռարձակվող) թույլատրվում է բացառապես հեռարձակողի կողմից նման ստեղծագործության հեռարձակման սկզբից կամ ընթացքում ծխախոտային արտադրատեսակների կամ ծխախոտային արտադրատեսակների փոխարինիչների օգտագործման վնասակարության վերաբերյալ տեղեկատվության հաղորդմամբ (ձայնային կամ պատկերի միջոցով):»:

Փաստում ենք, որ Հեռարձակողը 2022 թվականի դեկտեմբերի 24-ից (սփռման տարածքը՝ Հայաստանի Հանրապետություն) հանդիսանում է Հանձնաժողովի կողմից լիցենզավորված իրավաբանական անձ, որը կազմում և սպառողին է ներկայացնում տեսալսողական տեղեկատվություն և խմբագրական պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական արտադրանքի բովանդակության համար և պարտավոր է պահպանել տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջները, իսկ օրենքի դրույթները խախտելու դեպքում կրել պատասխանատվություն օրենքով սահմանված կարգով, ուստի, օրենքի պահանջի չկատարումն ինքնին բերում է պատասխանատվության:

Հեռարձակողը պետք է հաշվի առնի, որ օրենքներով հստակ սահմանվում են իրավական նորմեր, որոնց չպահպանելն առաջացնում են իրավական հետևանքներ և Հեռարձակողը պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական մեդիայի ոլորտը կարգավորող օրենսդրության կիրառման ապահովման համար և տվյալ դեպքում Հեռարձակողը պարտավոր էր պահպանել **Օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասում ամրագրված հետևյալ սահմանափակումը՝ ծխելու տեսարաններ պարունակող տեսալսողական հաղորդումը՝ դրա մեկնարկին, տեսանելի չափով, հինգ վայրկյան տևողությամբ պետք է ուղեկցվի «Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը» գրառմամբ:**

Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ **Օրենքի 3-րդ գլխի** դրույթներով տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցողների տեսալսողական հաղորդումների կազմակերպման համար սահմանվել են ընդհանուր պահանջներ, մասնավորապես, **Օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասի** համաձայն՝ տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցողների համար պարտավորություն է սահմանված ծխելու տեսարաններ պարունակող տեսալսողական հաղորդում հեռարձակելիս՝ դրա մեկնարկին, տեսանելի չափով, հինգ վայրկյան տևողությամբ պետք է ուղեկցվի «Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը» գրառումը, սակայն

– 02.08.2024թ. ժամը՝

12:28:22-12:30:27, 12:48:28-13:50:00, 12:57:35-12:59:25, 13:11:30-13:13:20 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 12:26:42).

17:04:10-17:06:15, 17:25:00-17:26:09, 17:35:55-17:37:47, 17:49:27-17:51:17 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 17:02:30).

– 03.08.2024թ. ժամը՝

17:06:42-17:08:15, 17:15:00-17:16:52, 17:30:29-17:32.23 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 16:47:54).

– 04.08.2024թ. ժամը՝

08:49:48-08:52:48, 08:55:18-08:57:23, 09:14:10-09:15:44, 09:21:17-09:23:08, 09:33:02-09:34:55 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 07:51:35).

– 05.08.2024թ. ժամը՝

00:40:48-00:43:45, 00:46:17-00:48:22, 01:05:08-01:06:42, 01:12:15-01:14:06, 01:24:00-01:25:53 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 04.08.2024թ. 23:34:39).

20:34:18-20:35:33, 20:37:22-20:40:02 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 20:33:12).

– 06.08.2024թ. ժամը՝

02:01:51-02:03:07, 02:04:55-02:07:35 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 02:00:46).

06:41:58-06:43:16, 06:44:58-06:47:42 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 06:40:53).

12:29:40-12:30:57, 12:32:40-12:35:24 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 12:28:35).

17:00:02-17:01:18, 17:03:03-17:05:47 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 16:58:57).

20:40:57-20.41.32, 20:46:32-20:47:00 (հեռարձակման մեկնարկ՝ 20:37:04)

«ՇԱՆԹ» տեսալսողական ծրագրում հեռարձակվել է «Անձանոթը» հեռուստասերիալը, որտեղ կան ծխելու տեսարաններ պարունակող դրվագներ, այսպիսով չի պահպանվել **Օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասի պահանջը՝** այդ տեսալսողական հաղորդման մեկնարկին բացակայել է «Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը» գրառումը:

Վարչական վարույթի ընթացքում Հեռարձակողի կողմից ներկայացված պարզաբանումն այն մասին, որ խախտումը տեղի է ունեցել հեռարձակող համակարգչի (տիտրավալկա) խափանված լինելու պատճառով, բավարար հիմք չի կարող հանդիսանալ Հանձնաժողովի կողմից **Օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասի** դրույթով սահմանված իրավախախտումը չարձանագրելու, վերջինիս իրավական գնահատական չտալու և պատասխանատվությունը չկիրառելու համար:

Այսպիսով, Հեռարձակողը փաստացի ընդունել է իրավախախտման փաստը, որի մասին նշել է իր պարզաբանման մեջ:

Հանձնաժողովը խախտումն արձանագրելիս կարևորում է նաև այն, որ ծխելու տեսարաններ պարունակող տեսալսողական հաղորդման հեռարձակումն ըստ էության կապված է հանրային շահի հետ, որը տվյալ դեպքում, ինչպես նաև ընդհանրապես ներառում է իր մեջ հանրության առողջության ու շրջակա միջավայրի պահպանումը: Այս դեպքում պետք է փաստել նաև, որ ծխախոտի դեմ պայքարն ուղղված է հանրային առողջության

պահպանմանը և Հեռարձակողը պարտավոր է պահպանել Օրենքի վերոնշյալ դրույթի պահանջը:

Այսպիսով, վարչական վարույթի նյութերի ուսումնասիրության և համադրման արդյունքում Հանձնաժողովը արձանագրել է Հեռարձակողի կողմից իրականացված իրավախախտում, որը համապատասխանում է **Օրենքի 57-րդ հոդվածի 24-րդ մասի** հատկանիշներին:

Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմինը՝ Օրենքի խախտման կամ իր որոշումները չկատարելու դեպքում կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ:

Օրենքի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմնի կողմից տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու, ինչպես նաև պետական այլ մարմինների կողմից իրենց իրավասությունների շրջանակում տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու և դրանց մասին կարգավորող պետական մարմնին գրավոր տեղեկացվելու դեպքում կարգավորող պետական մարմինը կիրառում է հետևյալ վարչական տույժերը.

- 1) գրավոր նախազգուշացում,
- 2) տուգանք,
- 3) հեղինակագործման կամ լիցենզիայի գործողության կասեցում,
- 4) հեղինակագործման կամ լիցենզիայի գործողության դադարեցում:

Օրենքի 57-րդ հոդվածի 24-րդ մասի համաձայն՝ ծխելու տեսարաններ պարունակող տեսալսողական հաղորդման մեկնարկին տեսանելի չափով, հինգ վայրկյան տևողությամբ «Ծխելը վնասում է ձեր առողջությանը» գրառման ուղեկցման պահանջը չպահպանելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ Հասույթի 0.02 տոկոսի, բայց ոչ պակաս, քան սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկի չափով:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 10-րդ հոդվածի 8-րդ մասով, 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ և 14-րդ կետերով, 42-րդ հոդվածով, 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով, և հիմք ընդունելով «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 57-րդ հոդվածի 24-րդ մասը՝ Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը **որոշեց.**

1. «ՇԱՆԹ» ՍՊ ընկերության նկատմամբ կիրառել **«Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 57-րդ հոդվածի 24-րդ մասով** սահմանված տույժը՝ տուգանելով 182 383,13 (մեկ հարյուր ութսուներկու հազար երեք հարյուր ութսուներեք դրամ տասներեք լումա) ՀՀ դրամի չափով:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն «ՇԱՆԹ» ՍՊ ընկերությանը պատշաճ ձևով հանձնելու օրվան հաջորդող օրվանից:

3. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան՝ ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

**ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

2024թ. օգոստոսի 30
ք. Երևան